

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1SKomp/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9622200043
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Naď
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200043.1

Uznesenie

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., Mgr. Dušana Čima, JUDr. Jaroslavy Fúrovej (sudkyňa spravodajkyňa), JUDr. Nory Halmovej, JUDr. Jany Haluškovej, Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v kompetenčnom spore medzi: Krajským súdom v Nitre ako správnym súdom (sp. zn. 11 S 81/2019) a Okresným súdom Bratislava II (sp. zn. 14 C 33/2021), vo veci žalobcov: 1/ X.. O. D., narodený XX. S. XXXX, trvale bytom XXX XX J. R. C. Č.. A.. XXX, 2/ K.. Z. N., narodená X. V. XXXX, trvale bytom XXX XX J. R. C. Č.. A.. XXX, obaja zastúpení JUDr. Evou Kováčekovou, advokátkou so sídlom kancelárie Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, za účasti : Slovenská správa ciest, so sídlom Miletičova 19, 820 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 25. júna 2019 č. 18232/2019/SV/52231 a rozhodnutia žalovaného z 25. júna 2019 č. 1032/2019/SV/52388, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava II s postúpením veci Krajským súdom v Nitre, takto

rozhodol:

Na prejednanie sporu je daná právomoc s p r á v n e h o súdu.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou z 13. augusta 2019, označenou ako „správna žaloba“, doručenu Krajskému súdu v Nitre 14. augusta 2019 domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovaného z 25. júna 2019 č. 18232/2019/SV/52231 a č. 1032/2019/SV/52388 a zároveň žiadali, aby súd priznal správnej žalobe odkladný účinok podľa § 185 a nasl. Správneho súdneho poriadku.

2. Po tom, čo Krajský súd v Nitre správnej žalobe uznesením z 30. júna 2020 č. k. 11 S 81/2019-158 odkladný účinok nepriznal (návrh zamietol), vec uznesením z 23. februára 2021 č. k. 11 S 81/2019-327 postúpil Okresnému súdu Bratislava II, čo odôvodnil odkazom na § 13 ods. 1, ods. 3 písm. a/ a § 14 ods. 1, ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 282/2015 Z. z.“) s tým, že ide o spor, kedy žalobcovia nenapádajú výrok o vyvlastnení, ale výrok o výške náhrady za vyvlastnenie, pričom spor o vyššiu náhradu za vyvlastnený pozemok na účely výstavby diaľnice, ciest, nad rámec sumy priznanej vyvlastňovacím rozhodnutím, nie je možné meritórne riešiť v správnom súdnictve v konaní o preskúmanie zákonnosti správneho orgánu, ale ide o sporový nárok proti stavebníkovi, ktorý patrí do právomoci všeobecných súdov. Správny súd podporne poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžp 23/2013 z 11. februára 2014 a sp. zn. 1 KO 56/2017 z 10. októbra 2017.

3. Okresný súd Bratislava II nesúhlasil s postúpením, vec preto predložil kompetenčnému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vecnej príslušnosti. Vecne dôvodil tým, že jednak Krajský súd v Nitre uznesením z 30. júna 2020 č. k. 11 S 81/2019-158 založil svoju príslušnosť, a tiež Krajský súd Nitra nesprávne obsahovo posúdil žalobný návrh, keď vydedukoval, že predmetom sporu je výlučne priznanie vyššej náhrady za vyvlastnené pozemky než bola cena stanovená

vyvlastňovacím orgánom (Okresným úradom Nitra), keď z petitu žalobného návrhu jednoznačne vyplýva, že žalobcovia požadujú zrušenie napadnutých rozhodnutí, a nie navýšenie náhrady za vyvlastnenie, ako uvádza Krajský súd v Nitre.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zriadený podľa § 8 Civilného sporového poriadku prejednal bez nariadenia pojednávania predložený kompetenčný spor ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi správnym súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava II s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa § 8 Správneho súdneho poriadku kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva, rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 6 ods. 2 Správneho súdneho poriadku správne sudy rozhodujú v konaniach o a/ správnych žalobách, b/ správnych žalobách vo veciach správneho trestania, c/ správnych žalobách v sociálnych veciach, d/ správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, e/ žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy, f/ žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy, g/ žalobách vo volebných veciach, h/ žalobách vo veciach územnej samosprávy, i/ žalobách vo veciach politických práv, j/ kompetenčných žalobách, k/ návrhoch v iných veciach.

8. Podľa § 10 Správneho súdneho poriadku na konanie a rozhodovanie v správnom súdnictve sú vecne príslušné krajské sudy, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. V posudzovanej veci žalobcovia svoje podanie doručené Krajskému súdu v Nitre 14. augusta 2019 označili ako „správna žaloba“, ktorým sa domáhali preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí žalovaného z 25. júna 2019 č. 18232/2019/SV/52231 a č. 1032/2019/SV/52388 (ďalej aj „predmetné rozhodnutia“), pričom za žalovaného označili Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky a sekundárne, ako správny orgán prvého stupňa, Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky.

11. Žalovaný prvým rozhodnutím z 25. júna 2019 č. 18232/2019/SV/52231 zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky z 15. marca 2019 č. OU-NR-OVBP2-2019/007990-25, ktorým rozhodnutím prvostupňový správny orgán trvale vyvlastnil žalobcovi v I. rade vlastnícke právo k pozemkom špecifikovaným v predmetnom rozhodnutí, pričom jeho námietky zamietol (výrok I.). Zároveň rozhodol, že vyvlastňovanému, t. j. žalobcovi v I. rade, patrí náhrada vo výške 47.799,92 eura (výrok II.a). Ďalším výrokom (výrok II.b) rozhodol, že vyvlastňovanému, t. j. žalobcovi v I. rade patrí náhrada vo výške 18.325,20 eura. Druhým rozhodnutím z 25. júna 2019 č. 18232/2019/SV/52231 žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky, z 15. marca 2019 č. OU-NR-OVBP2-2019/007990-25, ktorým rozhodnutím prvostupňový správny orgán rozhodol, že žalobcovi v I. rade sa dočasne obmedzuje vlastnícke právo k pozemkom špecifikovaným v predmetnom rozhodnutí, a to v prospech Slovenskej republiky v správe Slovenskej správy ciest, Miletičova 19, Bratislava (výrok I.a). Ďalej rozhodol, že žalobcovi v I. rade sa obmedzuje vlastnícke právo k pozemkom špecifikovaným v predmetnom rozhodnutí do jedného roka v prospech Slovenskej republiky v správe Slovenskej správy ciest, pričom námietky žalobcu v I. rade zamietol (výrok I.b). Ďalším výrokom (II.a) priznal prvostupňový správny orgán žalobcovi v I. rade v náhradu za dočasné obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom vo výške 1.748,65 eura/rok za záber a podiel a 1.136,33 eura/rok za záber a podiel. Posledným výrokom (II.b) rozhodol prvostupňový správny orgán tak, že žalobcovi v I. rade patrí za obmedzenie vlastníckeho práva do jedného roka náhrada vo výške 437,96 eura/rok za záber a podiel a 672,52 eura/rok za záber a podiel.

12. Žalobcovia v žalobe o preskúmanie zákonnosti predmetných rozhodnutí žalovaného uviedli konkrétne skutkové a právne dôvody, podľa ktorých považujú napadnuté rozhodnutia za nezákonné a vecne nesprávne. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobcovia napádajú nezákonnosť a postup v konaní žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa, považujú ho za nezákonné a vecne nesprávne. Žalobcovia namietajú nesprávne, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí, keď správne orgány oboch stupňov sa opomenuli zaoberať niektorými vznesenými námietkami. Taktiež namietali, že v konaní nebol preukázaný (a ani len skúmaný) verejný záujem, ako imanentný predpoklad pre vyvlastnenie veci. Žalobcovia tiež poukazovali na nesprávne vykonané dokazovanie a nezohľadnenie nimi predložených dôkazov.

13. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, a teda ochrany ich subjektívneho práva v súvislosti s vydaním rozhodnutia žalovaného ako orgánu verejnej správy a prvostupňového správneho orgánu, vo veci vyvlastnenia a určenia vyvlastňovacej náhrady. V danom prípade preto nejde o žalobu podľa § 137 Civilného sporového poriadku, ktorou by sa žalobcovia výlučne domáhali, aby súd určil, že priznaná náhrada je neprimerane nízka a priznal im vyššiu náhradu za vyvlastnenie, ktorá by mala smerovať proti stavebníkovi - Slovenskej správe ciest v zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného potom úvaha Krajského súdu v Nitre, ktorý v zjavnom rozpore s označeným žalovaným v žalobe ustálil, že žalovanou by mala byť v danej veci Slovenská správa ciest (stavebník), a podľa sídla tejto spoločnosti (ako kritéria určenia miestnej príslušnosti) postúpil vec Okresnému súdu Bratislava II., nebola správna.

14. Pre úplnosť vo vzťahu k podanej žalobe žalobcov považoval kompetenčný senát najvyššieho súdu za dôležité akcentovať ust. § 14 ods. 1 a 2 zákona č. 282/2015 Z. z., ktoré sú aplikovateľné v predmetnej veci. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. na preskúmanie výrokov podľa § 13 ods. 2 v odvolacom konaní je príslušné Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. a). Zrušením výroku podľa § 13 ods. 2 stráca platnosť aj výrok podľa § 13 ods. 3. Podľa § 14 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb, včas podané odvolanie proti výroku podľa § 13 ods. 3 nemá odkladný účinok. Na preskúmanie výrokov podľa § 13 ods. 3 je príslušný súd. Žaloba, ktorou sa účastník konania domáha preskúmania výroku podľa § 13 ods. 3 v súdnom konaní, musí byť podaná v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení; zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Z uvedených ustanovení zákona č. 282/2015 Z. z. podľa názoru kompetenčného senátu vyplýva súdny prieskum na základe podanej správnej žaloby, a to rozhodnutia vo vzťahu k výroku rozhodnutia o vyvlastnení podľa ust. § 13 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z., ale aj rozhodnutia vo vzťahu k výroku o finančnej náhrade podľa § 13 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z..

15. Totožný záver vyplýva aj z rozhodnutia kompetenčného senátu vo veci vedenej pod sp. zn. 1 KO 13/2020. Pokiaľ ide o správny súdom odkazované rozhodnutie z 10. októbra 2017 sp. zn. 1 KO 56/2017, takéto rozhodnutie neexistuje. Predmetom kompetenčného sporu vedeného pod sp. zn. 1 KO 56/2017 je diametrálne odlišný skutkový a právny stav (spor o platnosť rozhodnutia zhromaždenia spoločenstva podľa zákona č. 97/2013 Z.z.), preto je toto na posudzovanú vec neaplikovateľné. Z opatrnosti kompetenčný senát preskúmal aj eventuálne rozhodnutia kompetenčného senátu vydané 10. októbra 2017, pričom dospel k záveru, že správny súd pravdepodobne mienil poukázať na rozhodnutia kompetenčného senátu vo veciach sp. zn. 1 KO 35/2017, resp. 1 KO 36/2017. Ani uvedené rozhodnutia však nemožno na prejednávanú vec aplikovať, keď predmetné rozhodnutia boli vydané za situácie, kedy žalobca svoje podanie označil ako žalobu o určenie vyššej náhrady za vyvlastnenie pozemkov, za žalovaného označil vyvlastniteľa a zo žaloby je zrejmé, že sa výlučne domáha, aby súd určil, že priznaná náhrada je neprimerane nízka a priznal mu vyššiu náhradu za vyvlastnenie.

15. Vzhľadom na uvedené kompetenčný senát najvyššieho súdu súhlasí s názorom Okresného súdu Bratislava II, že sa tu nejedná o spor podľa Civilného sporového poriadku, ale o vec spadajúcu do právomoci správnych súdov v zmysle § 6 Správneho súdneho poriadku. Na konanie je potom vecne príslušný správny súd v zmysle kritérií na určenie vecnej a miestnej príslušnosti uvedených v § 10 a § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Z týchto dôvodov kompetenčný senát najvyššieho súdu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia s tým, že súdy a orgány verejnej moci sú týmto rozhodnutím viazané (§ 11 ods. 1 veta druhá Civilného sporového poriadku).

16. Kompetenčný senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 8:0 (ustanovenie § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e** je prípustný opravný prostriedok.